

Handläggare
Jörgen Bengtsson
Telefon: 08-508 28 934

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2013-12-18 p 15

Anmälan om ändring av tillståndspliktig verksamhet, Bromma flygplats

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förelägga Swedavia att ta fram och till miljöförvaltningen lämna ett kontrollprogram för byggskedet, senast en månad innan arbetena startar.
2. Lämna Swedavias anmälan om ändring utan ytterligare åtgärd.
3. Nämndens beslut gäller även om det överklagas.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Swedavia AB har anmält att de avser att göra förändringar på Bromma flygplats. Förändringarna består i huvudsak i att körvägar och uppställningsplatser för flygplan justeras. Tippfickan för uppsamlad glykol ska också flyttas. Anmälan är den första av tre anmälningar om ändring.

Flygplatsen är tillståndspliktig vilket medför att den här typen av förändringar kräver tillståndsprövning om de innebär att olägenhet för människors hälsa eller miljön kan uppkomma. I andra fall är det tillräckligt med en anmälan till tillsynsmyndigheten.

Swedavia har visat att de förändringar som sker när det gäller buller från flygplan på marken är marginella men positiva. När det gäller utsläpp till vatten bedöms det inte bli någon skillnad och övriga miljöaspekter är inte relevanta.

Förvaltningen delar Swedavias syn och föreslår miljö- och hälsoskyddsnämnden att hantera ändringarna som ett anmälningsärende. Förvaltningen pekar också på att kommande förändringar kommer att behöva hanteras på liknande sätt och trycker på att åtgärder kommer att behövas för vattenhantering och för avskärmning av markbuller. För att ha kontroll över eventuella störningar under byggskedet föreslår förvaltningen att nämnden förelägger Swedavia att upprätta ett kontrollprogram, vilket Swedavia har godtagit.

Bakgrund

Anmälan

Sedan en tid tillbaka har Swedavia AB, som driver Bromma flygplats, diskuterat ett behov av förändringar på flygplatsen. De har aviserat att de kommer att lämna in tre stycken anmälningar om ändringar. Den anmälan som är inlämnad och som nu är föremål för nämndens beslut är den första av dessa tre. De ändringar som anmälts består av fem olika åtgärder:

- Flytt av en taxibana 22 meter i sidled
- Breddning av två taxibanor från 15 till 19 meter och stängning av två snabbavfarter från start- och landningsbanan
- Flytt av två pিরer varav den ena förlängs med 90 meter
- Anläggande av ny flygplansparkering för sex flygplan. En av platserna ska kunna användas för avisning.
- Flytt av glykoltippfickan

Syftet med ändringarna är att kunna möta de krav om flygsäkerhet som Transportstyrelsen ställer med anledning av ansökan om nytt säkerhetsgodkännande. Ändringarna behövs också för att flygplatsen ska kunna ta emot de nya flygplan som den största operatören, Malmö Aviation, har beställt. De nya planen är mindre bullriga än de plan av typ Avro RJ 100 som de ska ersätta.

Antalet uppställningsplatser kommer inte att förändras.

Swedavia har önskat att Miljö- och hälsoskyddsmyndens beslut ska börja gälla även om det överklagas. Anledningen är att de vill förvissa sig att hinna göra klart arbetena innan Malmö Aviations nya flygplan levereras i slutet av 2014.

Förvaltningen har översänt anmälan till länsstyrelsen för eventuella synpunkter. Länsstyrelsen har också deltagit i samrådsmöten inför inlämnandet av ansökan.

Buller

Swedavia uppger i anmälan att de planerade förändringarna innebär att en taxiväg, väg som flygplanen använder mellan själva start- och landningsbanan och uppställningsplatsen, får mindre justeringar i sitt läge. Det innebär en viss flyttning av den bullerkälla som ett taxande flygplan är. Att de två snabbavfarterna stängs innebär att några flygplan måste köra en något längre väg när de har landat. Det är bara småflygplan som har möjlighet att använda dessa avfarter. De används sparsamt.

Flyttning och förlängning av pিরer innebär att Swedavia möblerar om bland flygplanens uppställningsplatser, det vill säga de platser flygplanen står på när passagerarna stiger av och på. På Bromma går passagerarna ut på plattan och in i flygplanet via en mobil trappa. Att uppställningsplatserna förändras innebär också att bullret från uppstart och taxning kan förändras.

Parkeringsplatserna för flygplan är till för att avlasta de vanliga uppställningsplatserna. Flygplan som inte ska avgå igen strax efter landning kan parkeras där, i stället för att uppta en uppställningsplats. Att man möjliggör avisning där innebär också enligt Swedavia att de undantagsvis kommer att kunna låta flygplanet ta ombord passagerare där och direkt taxa ut till startbanan.

Flytten av glykoltippfickan görs för att den helt enkelt inte ryms på sin gamla plats när det möbleras om bland pիրerna. Det innebär att körsträckan för sugbilarna blir något längre mellan avisningsplats och tippficka.

Swedavia har låtit WSP akustik utreda i vilken omfattning förändringarna av flygplanens uppställningsplatser och körvägar påverkar bullret. Denna typ av buller brukar kallas markbuller, någon påverkan på själva flygbullret sker inte. I utredningen har

WSP använt uppmätta ljudnivåer från taxande flygplan, statistik för körvägar och taxningstider. Metodiken används även för att få en mer samlad bild av det totala markbullret. Resultatet av utredningen är att förändringarna är mycket små, i de närliggande bostadsområdena Bromma kyrka och Mariehäll mindre än 1 dB. Den förändring man ser är dessutom positiv, det blir alltså marginellt mindre bullrigt.

Utsläpp till vatten

En annan miljöaspekt som är aktuell är utsläpp till vatten. Flygplan avisas vintertid med varm glykollösning för att förhindra isbildning. Is kan vara förödande ur säkerhetssynpunkt och måste tas bort inför start. På Bromma ser man vid avisning till att hålla dagvattenbrunnar stängda och när flygplanet efter avisning taxat iväg till start kommer en sugbil till platsen och samlar upp avrunnen glykol. Det är den glykolen som töms i glykoltippfickan varifrån den sedan pumpas till Bromma reningsverk. Enligt anmälan sker inga andra förändringar av glykolhanteringen än att nya platser avsedda för avisning utformas på samma sätt som de gamla och att själva tippfickan flyttas.

Samråd

Swedavia har samrått löpande med förvaltningen och med länsstyrelsen. Samråd har också skett med grannar i Mariehäll och Bromma kyrka. Några invändningar har enligt anmälan inte framkommit.

Förvaltningens synpunkter

Anmälan eller tillstånd?

Centralt i detta ärende är frågan om miljö- och hälsoskyddsnämnden kan hantera det som ett anmälningsärende eller om tillståndsansökan behövs. Det avgörs av om förändringarna innebär att olägenhet för människors hälsa eller miljön kan uppkomma.

Juridiska förutsättningar

Bromma flygplats har tillståndsplikt A enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251). Ändringar av sådan verksamhet regleras i 1 kap 4 § 2 p samma förordning.

4 § För ändring av en tillståndspliktig verksamhet krävs det också tillstånd, om

2. ändringen i sig eller tillsammans med tidigare ändringar innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma.

Om tillståndsplikt inte föreligger enligt 4 § ska ändringen i stället anmälas till tillsynsmyndigheten enligt 11 § miljöprövningsförordningen.

Att staden och Swedavia har ett avtal om markupplåtelse påverkar inte detta ärende.

Förvaltningens slutsats

Förvaltningen bedömer, i likhet med Swedavia, att de planerade förändringarna inte leder till ökade bullerstörningar för omgivningen. Det visas i den utredning Swedavia låtit göra.

Likaså bedömer förvaltningen att de planerade förändringarna inte innebär några ökade risker för utsläpp till vatten. De platser där avisning ska göras kommer att fungera på samma sätt som dagens platser. Platserna utformas med naturligt fall så att glykolen inte onödigtvis sprids och relevanta dagvattenbrunnar görs stängningsbara. Hanteringen kommer med andra ord att ske som idag.

Förvaltningen bedömer att det inte är nödvändigt med ytterligare samråd, utöver de som skett.

Förvaltningens bedömning är att de anmälda förändringarna kan genomföras utan ökad risk för olägenhet för människors hälsa och miljön. Ärendet kan därmed hanteras som ett anmälningsärende av tillsynsmyndigheten, dvs Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Någon tillståndsprövning behöver inte ske.

Swedavia har önskat att miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut ska börja gälla även om det överklagas. Förvaltningen ser ingen anledning att motsätta sig det.

Kommande förändringar

Swedavia har aviserat fortsatta behov av förändringar på flygplatsen. Två nya anmälningar förväntas inom de närmaste månaderna. De gäller dels en flytt av statsflygets terminal till en helt annan del av flygplatsområdet, dels en ombyggnad och förlängning av terminalbyggnaden inklusive några följdförändringar. När dessa förändringar blir aktuella kommer de att behöva hanteras på samma sätt som den nu aktuella ändringen. Swedavia kommer att behöva utreda och redovisa eventuella miljö- och hälsokonsekvenser och att samråda med de som kan vara berörda. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att få avgöra om ändringarna kan hanteras som anmälningar eller om det krävs tillstånd. Värt att notera är också att varje anmälan om ändring ska bedömas tillsammans med tidigare gjorda ändringar.

Den nu inlämnade anmälan aktualiserar också två önskvärda förändringar. Det gäller dels vattenhanteringen, som ju föreslås fortsätta på samma sätt som tidigare. Förvaltningen har i sin tillsyn påpekat för Swedavia att hanteringen med sugbilar för glykol inte är optimal. Det vore mer effektivt och hållbart att i stället samla upp avrunnen glykol med självfall. Man har då uppsamlingsbrunnar vid avisningsplatserna varifrån vattnet tas om hand separat. Att genomföra en sådan förändring är ett mycket omfattande arbete, det kräver ny ledningsdragnings under befintliga hårdgjorda ytor som används i den dagliga driften. Swedavia har dock meddelat att man avser att göra denna förändring i samband med den ovan nämnda planerade förändringen av terminalen. Förvaltningen är mycket positiv till det. Frågan blir aktuell att hantera i den tredje och sista anmälan.

En annan förändring som kommer att behövas är åtgärder mot markbullret. De anmälda förändringarna innebär inte någon försämring, snarare tvärtom. Markbullret är ändå ett problem eftersom det finns bostäder så nära flygplatsen. Det blir en speciell fråga att hantera vid de kommande förändringarna. Nära terminalen finns bostadsområdet Mariehäll och nära det planerade läget för statsflyget vill staden planera för nya bostäder. Markbuller är också ett bekymmer för bostadsområdet

Bromma kyrka. Det kan också komma att påverkas av kommande förändringar. Swedavia utreder parallellt med de ovan beskrivna förändringarna bulleravskärmningar mot Mariehäll och Bromma kyrka. Förvaltningen är positiv till det och vill poängtera vikten av att sådana åtgärder verkligen kommer till stånd. Frågan kommer att vara väsentlig vid de två kommande anmälningarna.

Byggskedet

Att utföra förändringarna innebär bland annat schaktning, tunga transporter och asfaltering. Den typen av arbeten riskerar i sig att leda till störningar för närboende. En komplikation är att eftersom flygplatsen är stängd nattetid finns det intresse från Swedavia att göra arbeten då. Det är förstås också då som omgivningen är mest känslig för störningar. Vid samråd har vi från förvaltningens sida särskilt lyft frågan om störningar och bland annat pekat på vikten av att de som kan bli berörda får god information om vad som sker. Allra viktigast är förstås att störningarna minimeras.

Ett annat möjligt, och till och med troligt, problem är markföroreningar. Det ställer i så fall krav på att Swedavia tar reda på typ och halt av föroreningar så att de aktuella massorna kan hanteras på rätt sätt. Ett praktiskt problem i sammanhanget är att det kan leda till förseningar i byggprocessen.

Swedavia har i sin anmälan angett att de avser att ta fram ett kontrollprogram där man beskriver miljöpåverkan och hur den ska hanteras. De har angett att ett kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten i början av december. Förvaltningen anser att ett kontrollprogram är viktigt för att kunna hantera byggskedet.

Förvaltningen anser det vara mycket viktigt att Swedavia utreder vilka störningar som kan uppkomma och vidtar nödvändiga skyddsåtgärder mot dem. Förvaltningen föreslår miljö- och hälsoskyddsnämnden att förelägga om ett kontrollprogram som ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast en månad innan de störande arbetena påbörjas.

Bilaga

Anmälan om ändring enligt miljöbalken, Swedavia AB, 2013-11-06.

Kopia

Länsstyrelsen
Bromma stadsdelsnämnd